

Παπάζογλου, Αλεξάνδρα*

Γλωσσιώτης, Γιώργος**

Σεμερτζάκη, Εύα**

*Co-chair του συνεδρίου WLIC 2019, πρόεδρος της ΕΕΒΕΠ (2018-2019)

**Μέλος ΔΣ ΕΕΒΕΠ (2018-2019) και επικεφαλής επιτροπής του συνεδρίου

Συνεργατικό μοντέλο λειτουργίας: η δομή της IFLA, των ετήσιων διεθνών συνεδρίων της, και η δομή λειτουργίας του συνεδρίου της Αθήνας το 2019: αποτελέσματα και ελληνική συμμετοχή

Περίληψη

Το μοντέλο του International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) αποτελεί δείγμα εθελοντικής, συνεργατικής λειτουργίας, που βασίζεται σε επιστημονικές επιτροπές (Sections), οι οποίες πραγματεύονται τα θέματα των διαφόρων ειδών βιβλιοθηκών (π.χ. ακαδημαϊκές, εθνικές, νομικές, κυβερνητικές, δημόσιες βιβλιοθήκες), καθώς και εξειδικευμένα θέματα που αφορούν τις βιβλιοθήκες. Ομαδοποιούνται σε πέντε διευθύνσεις (Divisions), των οποίων οι επικεφαλής μαζί με εκλεγμένα μέλη και άλλους επικεφαλής ομάδων αποτελούν το ΔΣ του οργανισμού. Το μοντέλο έχει αποδειχτεί αποτελεσματικό και επιτυχημένο μέσα στην πορεία πολλών χρόνων. Με βάση αυτό το μοντέλο καταμερισμού εργασίας, η IFLA προτείνει και την οργανωτική δομή του ετήσιου διεθνούς συνεδρίου της. Ένα τέτοιο μοντέλο χρησιμοποιήθηκε από το ΔΣ της Ένωσης Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων Πληροφόρησης (ΕΕΒΕΠ) για την οργάνωση και υλοποίηση του συνεδρίου, που έλαβε χώρα στην Αθήνα τον Αύγουστο 2019. Θα παρουσιαστούν η δομή και τα αποτελέσματα του συνεδρίου, καθώς και η σημαντική ελληνική συμμετοχή σε αυτό.

Λέξεις κλειδιά: συνεργατικό μοντέλο λειτουργίας, IFLA, ΕΕΒΕΠ, IFLA WLIC Αθήνα 2019, ελληνικές επιστημονικές εισηγήσεις στο WLIC 2019

Abstract

A collaborative operation model: the structure of IFLA, of its annual international conferences and the model of operation of WLIC Athens 2019: results and the Greek participation.

The model of the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) is a collaborative operation model based on the volunteer work of sections that deal with the various types of libraries (e.g. academic, national, law and public libraries) as well as sections that cover areas of particular interest to the field.

These Sections are grouped in Divisions and the chairs of the Divisions, together with the chairs of other groups and the elected members form the IFLA Governing Board. The particular model has been proved successful during its lifetime. It has also been the basis for the suggested by IFLA structure of the model used for its annual conferences. Such a model has been used by the Association of Greek Librarians and Information Scientists (AGLIS) for the organization and realization of WLIC 2019 in Athens. The paper will present the organizational model of WLIC 2019, the results and the Greek participation to the conference.

Keywords: Collaborative operation model, IFLA, AGLIS, IFLA WLIC Athens 2019, Greek participation in WLIC Athens 2019

Εισήγηση

Ένας από τους άξονες του 26ου συνεδρίου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών είναι αφιερωμένος στα συνεργατικά μοντέλα λειτουργίας. Με την παρούσα εισήγηση θα θέλαμε να αναδείξουμε ένα τέτοιο πετυχημένο μοντέλο, αυτό της International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). Με βάση το μοντέλο λειτουργίας του οργανισμού διαμορφώνεται και η δομή οργάνωσης του ετήσιου συνεδρίου της IFLA, την οποία χρησιμοποίησε το ΔΣ της ΕΕΒΕΠ για να δημιουργήσει την Εθνική Επιτροπή του IFLA WLIC 2019, που έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 24-30 Αυγούστου 2019. Ο καταμερισμός των εργασιών έγινε με τη δημιουργία επιμέρους επιτροπών που ανέλαβαν τις επιμέρους δράσεις.

Ιστορικό και σκοποί της IFLA¹

Η IFLA ιδρύθηκε το 1927 στο Εδιμβούργο της Σκωτίας. Είναι το ηγετικό διεθνές όργανο, που αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα των βιβλιοθηκών και υπηρεσιών πληροφόρησης καθώς και των χρηστών τους. Είναι η διεθνής φωνή των βιβλιοθηκών και των επαγγελματιών πληροφόρησης. Η IFLA ιδρύθηκε με σκοπούς:

- Την προώθηση υψηλών προτύπων παροχής και διανομής υπηρεσιών βιβλιοθήκης και πληροφόρησης
- Την ενθάρρυνση ευρείας κατανόησης των αξιών της βιβλιοθήκης και των υπηρεσιών πληροφόρησης
- Την εκπροσώπηση των συμφερόντων των μελών της σε όλο τον κόσμο.

Η IFLA, ως μη κυβερνητικό όργανο, απαρτίζεται από 1.500 μέλη από όλες τις χώρες του κόσμου. Τα μέλη της υπάγονται σε δύο κατηγορίες: ενώσεις βιβλιοθηκών και βιβλιοθήκες ιδρυμάτων, με δικαίωμα ψήφου στις εκλογές και στις συναντήσεις, καθώς και δικαίωμα να προτείνουν υποψηφίους για την θέση του προέδρου της IFLA. Άτομα έχουν δυνατότητα να γίνουν μέλη με την ιδιότητα του personal affiliate, χωρίς δικαίωμα ψήφου, αλλά η συμβολή τους είναι ουσιαστική στη δυνατότητα στελέχωσης των επιτροπών, που υλοποιούν το επαγγελματικό πρόγραμμά της.

Επιδιώκει σημαντικές συνεργασίες με άλλους διεθνείς οργανισμούς με όμοια ενδιαφέροντα, όπως UNESCO, United Nations, International Council of Scientific Unions (ICSU), World Intellectual Property Organization (WIPO), International Organization for Standardization (ISO), World Trade Organization (WTO), καθώς και άλλους συναφείς οργανισμούς όπως International Council on Archives (ICA) και International Council of Museums (ICOM).

Τα προγράμματα στρατηγικής της IFLA καλύπτουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος για βιβλιοθήκες. Η Επιστημονική Επιτροπή (Professional Committee) υλοποιεί τα προγράμματα στρατηγικής, που σχετίζονται με το γενικό πρόγραμμα της IFLA και τις προτεραιότητες των Διευθύνσεων (Divisions) και Τμημάτων (Sections) της. Στα διεθνή και μόνιμα προγράμματά της υπάγονται το Library Development Program, Preservation and Conservation, IFLA

¹ https://www.ifla.org/files/assets/hq/history/history-of-ifla-1927-1940_de-vries_1976.

https://www.ifla.org/files/assets/hq/history/ifla_2002_brochure.pdf

UNIMARC, IFLA Committee on Standards. Δημοσιεύει τις δραστηριότητές της σε εκδόσεις όπως το Annual Report, IFLA Publications, IFLA Journal.

Διοίκηση της IFLA

Η Γενική Συνέλευση (General Assembly), απαρτιζόμενη από εκπροσώπους των μελών με δικαίωμα ψήφου, είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Governing Board) με εκλεγμένα μέλη, είναι υπεύθυνο για τη διοικητική και επαγγελματική πορεία της IFLA με καθοδήγηση από τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Η Εκτελεστική Επιτροπή (Executive Committee) έχει εκτελεστική αρμοδιότητα που καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιστημονική Επιτροπή (Professional Committee) έχει έργο να διασφαλίσει τον συντονισμό του έργου των Τμημάτων της IFLA, που σχετίζονται με επιστημονικές δραστηριότητες και προγράμματα. Μία από τις σημαντικές δραστηριότητές της είναι η οργάνωση του προγράμματος του ετήσιου συνεδρίου (World Library and Information Congress). Τα Τμήματα (Sections) είναι ο κύριος κορμός μέσω των οποίων υλοποιείται το έργο της IFLA για επιμέρους υπηρεσίες βιβλιοθηκών και πληροφόρησης. Όλα τα μέλη της IFLA έχουν δικαίωμα εγγραφής σε Τμήματα (44) της επιλογής τους. Τα μέλη με δικαίωμα ψήφου των Τμημάτων έχουν δικαίωμα να αναδείξουν την Διαρκή Επιτροπή (Standing Committee) καθενός από αυτά. Τα Τμήματα ομαδοποιούνται σε πέντε (5) Διευθύνσεις (Divisions).

Τα Τμήματα (Sections) της IFLA

Όπως ήδη αναφέρθηκε, τα 44 Τμήματα² είναι τα όργανα που μελετούν τα προβλήματα κατά είδος βιβλιοθήκης ή σύμφωνα με το θέμα που πραγματεύονται, αναπτύσσουν πρότυπα και υλοποιούν προγράμματα. Το κάθε Τμήμα εκλέγει τη Διαρκή Επιτροπή του, έναν επικεφαλής (chair) και έναν γραμματέα. Οι δύο αποτελούν τα στελέχη (officers) της επιτροπής, οι οποίοι την εκπροσωπούν στην Επιστημονική Επιτροπή. Το Τμήμα έχει επίσης έναν υπεύθυνο επικοινωνίας και επιμελητή των ιστοσελίδων του. Ο ρόλος και οι ευθύνες του καθενός περιγράφονται πολύ αναλυτικά από την IFLA,³ ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η αρμονική συνεργασία ατόμων που προέρχονται από διαφορετικές χώρες, με διαφορετικές κουλτούρες και διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης του αντικειμένου που εκπροσωπούν. Η προσφορά όλων είναι εθελοντική.

IFLA Strategy 2019 - 2024

Λίγο πριν το συνέδριο της Αθήνας ξεκίνησε η συζήτηση για την νέα στρατηγική της IFLA "Strategy 2019-2024" με όραμα ένα δυνατό και ενωμένο πεδίο βιβλιοθηκών, που ενδυναμώνει μορφωμένες, πληροφορημένες και συμμετοχικές κοινωνίες. Στη νέα στρατηγική βρίσκονται σε εξέλιξη αλλαγές στην δομή και λειτουργία της IFLA.

Στον δρόμο προς το Συνέδριο

Η ΕΕΒΕΠ αποφάσισε να συμμετάσχει στη διεκδίκηση του Συνεδρίου του 2019 τον Μάιο του 2016. Αμέσως αναζήτησε το μοντέλο αυτό που θα κατάφερνε το καλύτερο αποτέλεσμα. Αναπόδραστα, το συνεργατικό μοντέλο με φορείς που ενδιαφέρονταν να έρθει το Συνέδριο αυτό στη χώρα μας ήταν μονόδρομος. Καθώς το εγχείρημα ήταν ιδιαίτερα απαιτητικό, η

² <https://www.ifla.org/sections>

³ <https://www.ifla.org/officers-corner/officers-ics#chair>

ΕΕΒΕΠ αποφάσισε να ζητήσει τη συνεργασία της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (ΕΒΕ). Συστάθηκε επιτροπή απαρτιζόμενη από την ΕΕΒΕΠ και την ΕΒΕ με σκοπό την αναζήτηση των αναγκαίων συνεργατών και τη σύνταξη του φακέλου διεκδίκησης. Πολύτιμος αρωγός στην προσπάθεια αυτή ήταν το γραφείο διοργάνωσης συνεδρίων ΑFEA⁴. Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα επεκτάθηκε το συνεργατικό σχήμα με τη συμμετοχή του ACVB (City of Athens Convention and Visitors Bureau) του Δήμου Αθηναίων⁵ και εξασφαλίστηκαν υποστηρικτικές επιστολές από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, τον Δήμαρχο Αθηναίων, την Ένωση Ξενοδόχων Αττικής και Αργοσαρωνικού.

Η υποψηφιότητα της Αθήνας πέρασε στη δεύτερη φάση, τη φάση της εξέτασης του φακέλου. Στο διάστημα αυτό έγιναν πολλές συναντήσεις και διαπραγματεύσεις. Η καλή επικοινωνία της ΕΕΒΕΠ και της ΕΒΕ με τα άλλα μέλη του συνεργατικού σχήματος, καθώς επίσης και με τους ανθρώπους της IFLA ευοδώθηκε με την ανάθεση της διοργάνωσης του Συνεδρίου τον Δεκέμβριο του 2017.

Με την ανάθεση πλέον του συνεδρίου η ΕΕΒΕΠ⁶ διαμόρφωσε την Εθνική Επιτροπή που απετελείτο από τα μέλη του ΔΣ και βιβλιοθηκονόμους που εκπροσωπούσαν τα διάφορα είδη βιβλιοθηκών καθώς και τις σχολές βιβλιοθηκονομίας, αλλά και είχαν ήδη συνεργαστεί με την ΕΕΒΕΠ μέσω επιτροπών ή ως παλαιότερα μέλη του ΔΣ. Διαμορφώθηκαν επιτροπές με συγκεκριμένες ευθύνες όπως ορίζει η IFLA.

Ο διευθυντής της ΕΒΕ⁷ και η πρόεδρος του ΔΣ της ΕΕΒΕΠ χρίστηκαν chairs του συνεδρίου και ο συντονισμός γινόταν από τρία μέλη της Εθνικής Επιτροπής. Με την εκλογή του νέου ΔΣ το καλοκαίρι του 2018 το σχήμα τροποποιήθηκε. Η νέα πρόεδρος προστέθηκε στην ομάδα των γενικών συντονιστών (chairs) και ανέλαβε τον συντονισμό των επιτροπών.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών - Διεθνές Συνεδριακό Κέντρο, χώρος που είχε εξασφαλιστεί και με τη μεσολάβηση του Υπουργείου Πολιτισμού που απορρόφησε μέρος του κόστους ενοικίασης. Οι ημερομηνίες του 85ου Διεθνούς Συνεδρίου της IFLA ορίστηκαν για τις 24 -30 Αυγούστου 2019.⁸

Οι επιτροπές του συνεδρίου και οι δράσεις τους⁹

⁴ Ας σημειωθεί πως η IFLA χρησιμοποιεί και συνεργάζεται με εταιρεία διοργάνωσης συνεδρίων για την υλοποίηση του ετήσιου παγκόσμιου συνεδρίου, συνεπικουρούμενη από την Εθνική Επιτροπή της χώρας που αναλαμβάνει το συνέδριο.

⁵ <https://www.thisisathens.org/acvb/>

⁶ Η σύνθεση του ΔΣ που ανέλαβε το συνέδριο ήταν: Χριστίνα Κυριακοπούλου (Πρόεδρος), Ρέα Γαϊτάνου (Γενική Γραμματέας), Γιώργος Γλωσσιώτης (Αντιπρόεδρος), Αφροδίτη Φράγκου (Αναπλ. Γραμματέας), Βενετία Κόγκου (Ταμίας) και μέλη: Δημήτρης Πολίτης, Ανθή Κατσιρίκου, Αντώνης Μουρίκης, Ελένη Καλογεράκη

⁷ Διευθυντής της Εθνικής Βιβλιοθήκης ήταν ο Φίλιππος Τσιμπόγλου και πρόεδρος της ΕΕΒΕΠ η Χριστίνα Κυριακοπούλου

⁸ Πρόεδρος της IFLA ήταν η Gloria Perez-Salmeron και ΓΓ ο Gerald Leitner.

⁹ Η σύνθεση του Δ.Σ. που υλοποίησε το συνέδριο ήταν: Αλεξάνδρα Παπάζογλου (Πρόεδρος), Εύα Σεμερτζάκη (Γεν. Γραμματέας), Χριστίνα Κυριακοπούλου (Αντιπρόεδρος), Δημήτρης Πολίτης (Αναπλ. Γραμματέας), Βενετία Κόγκου (Ταμίας), Γιώργος Γλωσσιώτης, Ανθή Κατσιρίκου, Αντώνης Μουρίκης, Ηρώ Τζορμπατζάκη (Μέλη)

Γενικός Συντονισμός:

Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Φίλιππος Τσιμπόγλου, Χριστίνα Κυριακοπούλου

Οι επιτροπές αναδιαμορφώθηκαν τον Σεπτέμβριο 2018. Προστέθηκαν κάποια νέα μέλη στις ομάδες και οι συντονιστές ανέλαβαν να φέρουν εις πέρας το αντικείμενο ευθύνης που τους είχε ανατεθεί. Παρακάτω παρατίθεται η τελική μορφή των επιτροπών και το έργο τους.

✓ **Delegate Marketing Plan subcommittee**

Μέλη: Εύα Σεμερτζάκη (συντονίστρια), Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Μιχάλης Σφακάκης, Ματίνα Τσάφου, Ευτυχία Βραϊμάκη.

Η IFLA διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη διάχυση της πληροφορίας σχετικά με το επικείμενο συνέδριο σε όλες τις χώρες που εκπροσωπείται. Η επιτροπή ανέλαβε να ενημερώσει για το συνέδριο και να προσκαλέσει, μέσω των βιβλιοθηκονομικών ενώσεων, τους βιβλιοθηκονόμους των γειτονικών προς την Ελλάδα χωρών. Με τη δυνατότητα οδικής μετακίνησης, το συνολικό κόστος του συνεδρίου, το οποίο έχει ήδη ένα υψηλό κόστος εγγραφής, μειώνεται σημαντικά και καθιστά την παρακολούθησή του περισσότερο εφικτή.

✓ **Library visits / Satellite meetings subcommittee**

Μέλη: Εύα Σεμερτζάκη (συντονίστρια), Χαρά Μπρίντζη, Ελένη Δρούλια, Ρέα Γαϊτάνου, Ελένη Καλογεράκη, Γιώργος Κυράτσος, Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Μιχάλης Σφακάκης, Ματίνα Τσάφου, Ευτυχία Βραϊμάκη.

Η εξαιρετική συνεργασία των μελών της επιτροπής, έφερε εις πέρας την οργάνωση 33 επισκέψεων σε 55 βιβλιοθήκες, εκ των οποίων οι 7 ήταν σε βιβλιοθήκες εκτός Αθηνών. Από τις επισκέψεις στην Αθήνα οι 5 έγιναν με μισθωμένο λεωφορείο, ενώ οι υπόλοιπες έγιναν με τα πόδια ή με μέσα μαζικής μεταφοράς. Οι σύνεδροι που εγγράφηκαν κατά τη διάρκεια του συνεδρίου με ευθύνη των μελών της επιτροπής ήταν 354 άτομα και 364 ήταν ακόμα όσοι προεγγραφεί διαδίκτυα. Οι βιβλιοθήκες που συμμετείχαν στις επισκέψεις είδαν το προφίλ τους να καταχωρείται στις ιστοσελίδες της IFLA, και από εκεί να προβάλλεται στη διεθνή κοινότητα των βιβλιοθηκών.

Ταυτόχρονα η περιγραφή τους, εμπλουτισμένη με φωτογραφίες, αποτέλεσε το υλικό που επιμελήθηκε η επιτροπή και παρουσιάστηκε σε βιβλίο - ημερολόγιο του 2020, το οποίο τοποθετήθηκε στην τσάντα του συνεδρίου. Την έκδοση επιμελήθηκε και τύπωσε η Τράπεζα της Ελλάδος.

Η επιπλέον ευθύνη της επιτροπής ήταν να διερευνήσει και να προτείνει βιβλιοθήκες που θα ήθελαν να φιλοξενήσουν προσυνεδριακές συναντήσεις (satellite meetings). Στη συνέχεια μεσολάβησε για να τις φέρει σε επαφή με τις αντίστοιχες ενδιαφερόμενες επιτροπές. Οι προσυνεδριακές συναντήσεις που οργανώθηκαν αναφέρονται παρακάτω.

✓ **Press and Promotion Subcommittee**

Μέλη: Ανθή Κατσιρίκου (συντονίστρια), Αντωνία Αράχωβα, Χριστίνα Κυριακοπούλου, Άννα Μάστορα, Χαρά Μπρίντζη, Μαριλένα Νησοτάκη, Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Βασιλική Ρηγάκου, Εύα Σεμερτζάκη, Ηρώ Τζορμπατζάκη, Μπέτη Τσακαρέστου, βοήθεια από Πηνελόπη Μπαρμπετάκη (ΕΒΕ)

Η προώθηση του συνεδρίου στον χώρο των ελληνικών βιβλιοθηκών αλλά και στα ΜΜΕ ήταν απαραίτητη και σημαντική ενέργεια για την προβολή του και την εξασφάλιση της συμμετοχής του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού Ελλήνων βιβλιοθηκονόμων είτε ως

συνέδρων, είτε ως εισηγητών στο συνέδριο. Επίσης σημαντική ήταν η εξασφάλιση των απαραίτητων εθελοντών που θα το πλαισίωναν και της συμμετοχής των βιβλιοθηκών στο Library boulevard, στα Poster sessions και στις προσυεδριακές συναντήσεις.

Το συνέδριο προβλήθηκε σε ημερίδες, στις οποίες συμμετείχαν μέλη της Εθνικής Επιτροπής και σε εκδηλώσεις που οργάνωσε η επιτροπή σε όλη την Ελλάδα: σε ημερίδα των Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών στη Θεσσαλονίκη, στο συνέδριο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και σε εκδηλώσεις στην Πάτρα, την Κέρκυρα, τα Χανιά, τη Λάρισα, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης και στις σχολές βιβλιοθηκονομίας στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και την Κέρκυρα. Παράλληλα μέλη της Εθνικής Επιτροπής ενημέρωσαν τη βιβλιοθηκονομική κοινότητα σε συνέδρια του εξωτερικού στα οποία συμμετείχαν.

Η ενημέρωση στο ευρύ κοινό έγινε με δελτία τύπου σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές ενημέρωσης, καθώς και με παρουσιάσεις στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση (ΕΡΤ, Κανάλι της Βουλής). Το συνέδριο καλύφθηκε επίσης δημοσιογραφικά από επαγγελματίες δημοσιογράφους. Ήταν η πρώτη φορά στα χρονικά των ελληνικών βιβλιοθηκών που τους δόθηκε αυτή η δημοσιότητα.

✓ **Social Events**

Μέλη: Γιώργος Γλωσσιώτης, Στεφανία Μεράκου (συντονιστές) Αντώνης Μουρίκης, Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Φίλιππος Τσιμπόγλου, Βάσω Στρακαντούνα

Μεταξύ των υποχρεώσεων της Εθνικής Επιτροπής ήταν η προσφορά μιας πολιτιστικής εκδήλωσης κατά τη διάρκεια της τελετής έναρξης του συνεδρίου, στα εγκαίνια της εμπορικής έκθεσης που συνοδεύει πάντα το συνέδριο και στην πολιτιστική βραδιά.

Για την τελετή έναρξης η επιτροπή επέλεξε τη σκηνοθέτρια Σοφία Σπυράτου, η οποία ετοίμασε μια παράσταση υψηλού επιπέδου με χορευτικό και βίντεο για την ιστορία της γραφής στον ελληνικό χώρο, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η παράσταση έτυχε θερμής υποδοχής και κυριολεκτικά κατέπληξε τους συνέδρους. Η Φιλαρμονική¹⁰ του Δήμου της Αθήνας έδωσε χαρούμενο τόνο στα εγκαίνια της έκθεσης και τα μέλη του Παραρτήματος του Λυκείου Ελληνίδων κάλυψαν χορευτικά την τελετή έναρξης και την πολιτιστική βραδιά. Φωτογραφήθηκαν και χόρεψαν με τους συνέδρους. Η πολιτιστική βραδιά που φιλοξενήθηκε στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΚΠΙΣΝ), με την ολόφωτη Εθνική Βιβλιοθήκη να δεσπόζει και να είναι ανοικτή μέχρι αργά για επίσκεψη από το κοινό, ήταν μια μαγευτική εμπειρία για τους συνέδρους με εξαιρετικό ελληνικό φαγητό και μουσική από το συγκρότημα Εστουδιαντίνα, όλα προσφορά του Ίδρυματος Σταύρος Νιάρχος και του ΚΠΙΣΝ. Τέλος το γεύμα που παρατέθηκε για το Συμβούλιο της IFLA και την Εθνική Επιτροπή, προσφέρθηκε στη δροσερή ταράτσα του Μουσείου Μπενάκη.

Η επιτροπή επίσης οργάνωσε πρωινή γυμναστική στους κήπους του Μεγάρου για τους ενδιαφερόμενους συνέδρους, με γυμναστές που προσέφερε ο ΟΠΑΝΔΑ¹¹ του Δήμου της Αθήνας.

✓ **Volunteers subcommittee**

Μέλη: Ευγενία Βασιλακάκη (συντονίστρια), Φωτεινή Αβδελλή, Χριστίνα Κατσινίκα, Θανάσης Κοτσοβός, Ελένη Μαμμά, Χρήστος Παπαθεωδόρου, Αριστέα Πρωτονοταρίου, Σταματίνα Τσάφου.

Η επιτροπή έπρεπε να εξασφαλίσει σημαντικό αριθμό εθελοντών σε τοπικό επίπεδο και μικρό αριθμό εθελοντών από το εξωτερικό. Η επιτροπή, συνεπικουρούμενη από την επιτροπή Press and Promotion, ενημέρωσε για την ανάγκη εθελοντών, έστειλε πρόσκληση

¹⁰ Η Φιλαρμονική του Δήμου της Αθήνας ήταν προσφορά του ΟΠΑΝΔΑ, ενώ ήταν εθελοντική η παρουσία του Λυκείου Ελληνίδων.

¹¹ <https://www.opanda.gr/>

ενδιαφέροντος και αξιολόγησε μεγάλο αριθμό αιτήσεων. Στη συνέχεια ακολούθησε η εκπαίδευση των 200 περίπου επιλεγμένων εθελοντών. Ο συντονισμός των εθελοντών κατά τη διάρκεια του συνεδρίου και η τοποθέτησή τους στους χώρους και στις υπηρεσίες που έχρηζαν υποστήριξης ήταν από τις μεγάλες προκλήσεις της επιτροπής, αλλά και της εταιρείας ΚΙΤ¹² που συνεργάστηκε με την IFLA για την υλοποίηση του συνεδρίου. Διαμορφώθηκε ειδικό εγχειρίδιο με ενημερωτικό υλικό για τους εθελοντές και με οδηγίες για την καθημερινή λειτουργία των μελών της ομάδας. Η προσφορά των εθελοντών εκτιμήθηκε ιδιαίτερα και τιμήθηκαν ιδιαίτερα από την πρόεδρο της IFLA.

✓ **Sponsorship / Exhibition subcommittee**

Μέλη: Αντώνης Μουρίκης (συντονιστής), Αντωνία Αράχωβα, Μιχάλης Γερόλυμπος, Βέρα Κριεζή, Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Φίλιππος Τσιμπόγλου

Το έργο της επιτροπής χορηγιών ήταν η εξασφάλιση πόρων για την κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών του συνεδρίου που περιέχονταν σε ειδικό εγχειρίδιο της IFLA¹³, καθώς και υποτροφίες για τη συμμετοχή Ελλήνων συνέδρων, επειδή το κόστος συμμετοχής ήταν τόσο υψηλό που λίγες βιβλιοθήκες μπορούσαν να καλύψουν για τα μέλη τους¹⁴. Παράλληλα η Εθνική Επιτροπή έπρεπε να καλύψει τα έξοδα για την πολιτιστική βραδιά (χώρος, catering και ψυχαγωγία), την τελετή έναρξης του συνεδρίου, μια πολιτιστική νότα στα εγκαίνια της εμπορικής έκθεσης που συνοδεύει το συνέδριο, καθώς και το γεύμα που παραδοσιακά παρατίθεται στο συμβούλιο της IFLA και στα μέλη της Εθνικής Επιτροπής.

Για την αντιμετώπιση όλων των παραπάνω, η επιτροπή πραγματοποίησε συναντήσεις με τους Υπουργούς Πολιτισμού και Παιδείας, με τον Δήμο της Αθήνας και τον πρόεδρο του ΟΠΑΝΔΑ, με το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, με το Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, με τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και με τον Πάνο Λασκαρίδη του Ιδρύματος Αικατερίνη Λασκαρίδη, με το ACVB (City of Athens Convention and Visitors Bureau) και με τον ΟΣΔΕΛ¹⁵ (Οργανισμό Διαχείρισης του Γραπτού Λόγου). Επίσης είχε επαφές με την Περιφέρεια Αττικής, τον ΟΟΣΑ, τις εταιρείες ELVALHALCOR και ΕΥ, το Ίδρυμα Ωνάση και το Ίδρυμα Μποδοσάκη καθώς και με το Λύκειο Ελληνίδων.

Χάρη στις ενέργειες των μελών της επιτροπής εξασφαλίστηκαν 171 υποτροφίες για τους Έλληνες βιβλιοθηκονόμους. Το σύνολο των χορηγιών που συγκεντρώθηκε από Έλληνες χορηγούς έφθασε το ποσό των ευρώ 260.469,39.

Η δεύτερη μεγάλη ευθύνη της επιτροπής ήταν η εξασφάλιση της συμμετοχής Ελλήνων εκθετών στην εμπορική έκθεση που συνοδεύει πάντα το συνέδριο. Με τη συμβολή και των ενεργειών της επιτροπής ο τελικός απολογισμός ήταν 66 εκθέτες που με την ενοικίαση του εκθεσιακού χώρου για το περίπτερό τους προσέφεραν στον προϋπολογισμό του συνεδρίου ευρώ 196.711.

✓ **Visas subcommittee**

Μέλη: Βασίλης Τσιμπούκης (συντονιστής), Μάγδα Τσουμή, Εύη Χαριτούδη

¹² <https://www.kit-group.org/#home>

¹³ <https://www.kitsecure.org/ifla2019/files/downloads/1785/view.pdf>

¹⁴ Ευρώ 505 το κόστος εγγραφής για τους Έλληνες βιβλιοθηκονόμους

¹⁵ <https://www.osdel.gr/>

Στο πλαίσιο της διευκόλυνσης των ενδιαφερόμενων συνέδρων που θα χρειάζονταν βίζα για την Ελλάδα, η επιτροπή ενημέρωσε το Υπουργείο Εξωτερικών. Απέστειλε επιστολές σε όλες τις ελληνικές πρεσβείες και στα ελληνικά προξενεία αναγγέλλοντας το συνέδριο. Μεσολάβησε σε πολλές περιπτώσεις για την έκδοση βίζας σε άτομα που έχρηζαν υποστήριξης.

- ✓ **Newsletter IFLA** – 9 τεύχη (Αλεξάνδρα Παπάζογλου, Εύα Σεμερτζάκη και City of Athens Convention and Visitors Bureau)

Παράλληλα με τις εργασίες των επιτροπών, η Εθνική Επιτροπή είχε την υποχρέωση να συμμετέχει με υλικό στη συγγραφή των **IFLA Newsletters**, όπου εκτός από την προβολή των ελληνικών βιβλιοθηκών προβάλλονταν και η πόλη της Αθήνας.

- ✓ **IFLA Journal** – άρθρο για ελληνικές Βιβλιοθήκες: Georgios Glossiotis, Evgenia Vassilakaki and Eva Semertzaki, ‘Changing Greek libraries: a continuous dialogue”, *IFLA Journal*, vol. 45, no. 2, June 2019, pp. 69-80.

Στο πλαίσιο της γνωριμίας των μελών της IFLA με την ελληνική βιβλιοθηκονομική πραγματικότητα, η Εθνική Επιτροπή είχε την υποχρέωση της συγγραφής σχετικού άρθρου που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό *IFLA Journal*.

- ✓ Ο κύριος ομιλητής στην τελετή έναρξης του συνεδρίου, Λουκάς Τσούκαλης, πρόεδρος του ΕΛΙΑΜΕΠ (Ελληνικό Ίδρυμα Ελληνικής και Εξωτερικής Πολιτικής) και οι ομιλητές ολομέλειας (plenary sessions) Πάνος Κωνσταντόπουλος, καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο και η Ναταλία Μανωλά, διευθύντρια του OpenAIRE, και οι τρεις επιλογής της Εθνικής Επιτροπής, πρόσφεραν στην παγκόσμια κοινότητα των βιβλιοθηκονόμων ένα στίγμα του εξαιρετικού δυναμικού των επιστημόνων της χώρας.

Το αποτύπωμα του συνεδρίου στην ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα

Το Παγκόσμιο Συνέδριο Βιβλιοθηκών που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα τον Αύγουστο του 2019 ήταν μία μοναδική ευκαιρία για την ελληνική βιβλιοθηκονομική κοινότητα να έρθει σε επαφή και επικοινωνία με το γίνεσθαι των βιβλιοθηκών σε όλον τον κόσμο. Ταυτόχρονα όμως ήταν και το βήμα, μέσω του οποίου οι ελληνικές βιβλιοθήκες και οι Έλληνες βιβλιοθηκονόμοι ανέδειξαν το έργο τους στην παγκόσμια κοινότητα. Έργο πολλαπλό, επιστημονικό και κοινωνικό, που υλοποιείται καθημερινά στις βιβλιοθήκες της χώρας μας. Η συμβολή των Ελλήνων βιβλιοθηκονόμων στον διάλογο αυτό ήταν σημαντική. Παράλληλα δόθηκε η ευκαιρία πολιτιστικής προβολής της χώρας. Ελληνική συμμετοχή είχε επίσης και η έκθεση που συνόδευε το συνέδριο. Εκτός των εμπορικών εκθετών η παρουσία του βιβλιοδέτη Στέφανου Κολοβούρη, της καλλιγράφου Μαρίας Γενιτσαρίου και της καλλιτέχνιδος Christina Mitrentse συνέβαλαν πολιτιστικά.

Αναλυτικά πραγματοποιήθηκαν με ελληνική συμμετοχή:

- 11 προσυνεδριακές συναντήσεις στην Ελλάδα, σε συνεργασία των διαφόρων Τμημάτων (Sections) της IFLA και ελληνικών βιβλιοθηκών και ιδρυμάτων. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκαν πέντε (5) συναντήσεις σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, δύο (2) σε λαϊκές (μία δημόσια και μία δημοτική), μία (1) σε σχολική, δύο (2) σε ειδικές και μία (1) στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.
- 9 επιστημονικές εισηγήσεις στις προσυνεδριακές συναντήσεις

- 14 εισηγήσεις στο κυρίως πρόγραμμα του Συνεδρίου
- 11 αναρτήσεις στο Poster Session του Συνεδρίου
- 33 επισκέψεις συνέδρων σε 55 ελληνικές βιβλιοθήκες
- 5 συμμετοχές στο Exro Pavillion
- 3 καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στον χώρο της έκθεσης.

Οι προσυεδριακές συναντήσεις που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα ήταν:

1. Knowledge Management with Digital Humanities/Digital Scholarship

Title: *Artificial Intelligence (AI) and its impact on libraries and librarianship*

Date: 22 August 2019

Location: Ionian University, Corfu, Greece

2. Health and Biosciences Libraries

Title: *International and local development that enhance scholarly communication in the biomedical and social sciences*

Date: 23-August 2019

Location: National and Kapodistrian University of Athens, Greece

3. Management and Marketing

Title: *Recruiting and managing the new generation of employees to attract new markets and create new services*

Date: 22-23 August 2019

Location: Public Library of Samos, Pythagoreion, Samos, Greece

4. School Libraries

Title: *School Libraries Guidelines*

Date: 23 August 2019

Location: Athens College Library, Athens, Greece

5. Serials and Other Continuing Resources with National Libraries

Title: *Grey Literature: Scholarly Communication in a Digital World*

Date: 23 August 2019

Location: National Library of Greece @ SNFCC (Stavros Niarchos Foundation Cultural Center), Athens, Greece

6. IFLA Journal Editorial Committee and the Social Science Libraries

Title: *Doing research in real-world settings: Telling your story and evaluating programs through social science research*

Date: 22-23 August 2019

Location: Aikaterini Laskaridis Foundation Library, Piraeus, Greece

7. Statistics and Evaluation

Title: *More than numbers: Implementing new assessment methods for libraries*

Date: 22-23 August 2019

Location: University of Piraeus, Piraeus, Greece

8. New Professionals Special Interest Group

Title: *IFLAcamp #7 (unconference)*

Date: 22-23 August 2019

Locations: Media Lab Library in Heliopolis, Athens, Greece (22 August) and Megalo Kavouri beach (23 August)

9. Library and Research Services for Parliaments

Title: *Launch of the Parliamentary Research & Library Service Ethics Checklist Workshops*

Date: 22-23 August 2019

Location: Hellenic Parliament, Athens, Greece

10. Cataloguing joint with Committee on Standards and the European RDA Interest Group (EURIG)

Title: *RDA: Resource Description and Access 2019*

Date: 21 August 2019

Location: Central Library Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece

11. Cataloguing joint with Information Technology and Subject Analysis and Access and Bibliography

Title: *Metadata specialists in the machine age*

Date: 22 August 2019

Location: Central Library Aristotle University of Thessaloniki, Thessaloniki, Greece

Στο Expo Pavilion πραγματοποιήθηκαν μια σειρά από παρουσιάσεις που προτάθηκαν από την Εθνική Επιτροπή:

- Παρουσίαση Ελληνικών Βιβλιοθηκών από την ΕΕΒΕΠ
- Άννα Σκιαδά – αρχιτεκτονικά Ελληνικών βιβλιοθηκών
- Τεύκρος Μιχαηλίδης - Λέσχες μαθηματικής λογοτεχνίας – έτυχε θερμής ανταπόκρισης
- David Connolly "Modern Greek Classics in translation"
- Στέφανος Κολοβούρης - Ιστορία της βιβλιοδεσίας

Τέλος **ας αναφέρουμε τα library banners** που κόσμησαν τον συνεδριακό χώρο και πρόσφεραν, ως library boulevard, μια χαρούμενη νότα με την ποικιλομορφία τους αλλά και μια πολύ καλή προβολή των ελληνικών βιβλιοθηκών,

Το Συνέδριο παρακολούθησαν 3.600 σύνεδροι από 140 χώρες. Είχε 504 συμμετοχές Ελλήνων και υποστηρίχθηκε από πάνω από 200 εθελοντές, οι οποίοι συνέβαλλαν καθοριστικά στην επιτυχία του. Όπως είναι αναμενόμενο ήταν η μεγαλύτερη συμμετοχή Ελλήνων βιβλιοθηκονόμων σε Παγκόσμιο Συνέδριο της IFLA.

Συμπερασματικά

Η θέση της IFLA ως παγκόσμιου ηγέτη στον χώρο των βιβλιοθηκών εδράζεται ακριβώς στο συνεργατικό μοντέλο λειτουργίας της, όπως αναφέρθηκε νωρίτερα. Έτσι έχει καταφέρει να είναι ο βασικός συνομιλητής των μεγαλύτερων διεθνών οργανισμών (όπως UN, WIPO και UNESCO), όταν πρόκειται για ζητήματα που άπτονται των βιβλιοθηκών, της πληροφόρησης, της ισότιμης πρόσβασης κ.λπ. Η επιτυχία αυτή έχει διττά αίτια: από τη μία πλευρά η

εφαρμογή των αποφάσεων των συλλογικών της οργάνων από τα μέλη που συμμετέχουν στην Ένωση και από την άλλη πλευρά η ανάδειξη των χαρακτηριστικών αυτής της συνεργασίας, που αποτελούν ταυτόχρονα και τον βασικό πυρήνα της λειτουργίας των βιβλιοθηκών, ήτοι δημοκρατία, συμμετοχή, διαφάνεια, ποικιλομορφία.

Σχετικά με το Συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, βλέπουμε ότι το συνεργατικό σχήμα που λειτούργησε εθελοντικά και μόνον, είχε εξαιρετικό αποτέλεσμα στην υλοποίηση του όλου έργου, αντίθετα από κάθε πρόβλεψη. Ξεκίνησε με μηδενικό προϋπολογισμό, αλλά ο ενθουσιασμός των βιβλιοθηκονόμων που το πλαισίωσαν και η εμπλοκή πολλών φορέων, ως ισότιμοι συνεργάτες στο εγχείρημα, επέτρεψε στο σχήμα να προχωρήσει.

Εξ αρχής έπρεπε να γίνει αντιληπτό από τον κάθε συμμετέχοντα συνεργάτη το όφελος που θα αποκόμιζε από αυτή τη διοργάνωση και τη συμμετοχή στην ομάδα έργου:

- a. Το ACVB διέγινωσε ότι μέσα από την πραγματοποίηση αυτού του Συνεδρίου δίνονταν η ευκαιρία να καθιερωθεί η Αθήνα ως ένα από τα κέντρα του Παγκόσμιου Συνεδριακού Τουρισμού (βασικός άξονας πολιτικής της τότε Δημοτικής Αρχής), καθώς επίσης να ισχυροποιηθεί το brand name της πόλης στην υποδοχή και υποστήριξη μεγάλων γεγονότων.
- b. Η επαγγελματική ένωση των ξενοδόχων κατανόησε ότι συναντήσεις αυτού του μεγέθους έχουν άμεσο αντίκτυπο στη λειτουργία των επιχειρήσεών τους.
- c. Το Υπουργείο Πολιτισμού είδε μία ευκαιρία για την ανάδειξη του συμβολικού κεφαλαίου της πόλης της Αθήνας και της αξίας του ελληνικού πολιτισμού σε ένα διεθνές κοινό, το οποίο θα μετέφερε τις εμπειρίες του από την Ελλάδα σε όλον τον πλανήτη.

Για την ΕΕΒΕΠ και την ΕΒΕ αυτή η δράση είχε πολλαπλά οφέλη. Αξίζει να αναφέρουμε την ισχυροποίηση της Ένωσης ως συνομιλητή με το Κράτος και την υποδοχή των εκπροσώπων των βιβλιοθηκών όλου του κόσμου στο νέο σπίτι της Εθνικής Βιβλιοθήκης.